

Kirken på byens torg

Gratulerer med et fantastisk Kulturhus som ble innvigd og åpnet av kronprins Haakon 21. aug., - under stor festivitas, - med stor kreativitet og sprudlende glede, og med folk i alle rom i huset. Her var frodig skaperglede og stor kunst. Et myldrende folkeliv som gledet seg over livets uendelige mangfold. Lufta var fylt av sang og musikk og ord som åpnet opp i livene våre.

Kulturhuset har fått navnet; «Kimen» - et håpsord - måtte dette bli et sted hvor skapergleden blir sådd og stimulert, - slik at vi mennesker vokser og blir vakre og skapende innenfra. Måtte huset bli en kime til vekst for det skapende menneske.

Og så merket jeg meg med glede at ordfører Ivar Vigenes i sin åpningstale betegnet kulturhuset for en «katedral». Og det gjorde han med rette. For Stjørdal kirke som vi vigsler i dag på Vingårdssøndagen, gir hele kulturhuset «Kimen» denne identiteten.

Takk til Stjørdal kommune for dette vakre og unike rommet, som er gitt en så sentral plass i kulturhuset. Brytninger om nettopp dette har det vært. Men jeg er viss på at Stjørdal menighet som eier av Stjørdal kirke vil forvalte denne kirken på en klok og raus og åpen måte, i Jesu Kristi ånd. Han åpnet sitt liv mot alle mennesker. Ingen var til overs og utenfor sammen med ham. Så dette er ikke et rom for å markere revir. Her skal Kristi åpne favn være det som preger kirkerommet og oss som er i det. Her møter vi hverandre ansikt til ansikt med åpenhet og tillit.

«Katedral» kommer eg. fra gresk via latin til oss, og det betyr «trone», «stol», - egentlig biskopens stol. Og det betegner hovedkirken til biskopen, enkelt sagt. Så når ordføreren brukte «katedral» som betegnelse på «Kimen», og attpåtil kultursjef Jarle Førde i et intervju i Adresseavisa sist fredag uttalte at Kimen kulturhus er det viktigste som har skjedd Trøndelag siden Nidarosdomen ble bygd. Da tenkte jeg, - nå må sannelig biskopen i Nidaros raskt skynde seg innover for innta stolen sin, biskopens stol i Stjørdal kirke. For her har store ting skjedd.

En ny katedral i bispedømmet altså. Det går an å ha flere, - heldigvis. Biskopen i Nidaros er privilligert og menighetene med. Vi har for lengst tillatt oss å bruke begrepet «katedral» vidt og bredt. I Nidaros bispedømme har vi mange vakre «katedraler», og vi må på en dag som denne, ikke glemme en av de vakreste i bispedømmet, Værnes kirke, som er en slags moderkirke til Stjørdal kirke. Her er dere velsignet med to katedraler, en gammel, en av landets eldste middelalderkirker, - og en moderne, begge vakre, så vakre. De vil utfylle hverandre, - og tale og syng vakkert sammen, - for å uttrykke det poetisk.

«Katedralen», - vi forbinder den med de slanke søylene og de høye hvelvene, - lyset og de vakre glassmaleriene. I katedralen har det skapende menneske gitt av sitt ypperste for å glede sin skaper. Dette rommet har hentet inn katedralens lys, skjønnhet, luftighet og en høyde under taket som strekker seg mot lyset. Slik med hele «Kimen». Vi fornemmer den samme skapende tanke gjennom hele huset. «Kimen» henter noe av sin fortolkning og inspirasjon fra dette rommet.

Når vi ser noe vakkert, og hører noe vakkert, - når vi får innsikt i ny kunnskap som forandrer verden og gjør den til et bedre sted for mange; -da undres vi; «Hvem er du som skaper mennesker som kan skape noe så vidunderlig vakkert,- og hvem er du som skaper mennesker som evner å lete fram nye innsikter om menneske og skaperverk?» Vi undrer oss over: Hvem er du Gud?

La oss reise oss og høre dagens prekentekst fra 1. Kor. 3, 4-11.

«Ingen kan legge noen annen grunnvoll en den som alt er lagt, Jesus Kristus.» Dette ordet passer perfekt på en kirke som blir vigslet og tatt i bruk for første gang. Grunnvollen, hjørnesteinen i bygget, er Jesus Kristus.

Dette er ei kirke i byen , midt på byens torg. Flere hundre mennesker i alle aldre passerer forbi kirkedøra her hver dag. Her må det være en åpen dør, - en åpen favn. Her må det være slik som det var når Jesus Kristus kom inn i en ny by. En kan ikke gå forbi her, - for det ligger en uro igjen i dette rommet. Vi må innom før vi går videre. Her er en påminnelse om det viktigste i livet. Vi fornemmer et nærvær av en som har vært her, og som fortsatt er her, - usynlig tilstede.

Gud er i byen!

Mon tro om det ikke er ham? Ryktet går foran ham.

Når han er her, får blinde synet igjen, døve begynner å høre, - han setter undertrykte fri, - fanger får frihet. Når han kommer inn i byen myldrer det rundt ham, - all slags folk, unge og gamle, fint kledde og mange i bare fillene. Barna er der selvsagt. Han har en på hånda og en annen på skuldrene, en tredje og en fjerde løper rundt og rundt ham og jubler og ler og skråler. Unggutten som alltid står og ser på de andre i døråpningen - har vågd seg helt ut på torget for å se hva dette er. Kvinnen som står i skyggen og ser på de andre dag etter dag,- fra den samme veita som lett kunne skjule henne, - hun kommer forsiktig fram og er ikke tilskuer til livet lenger.

Vi tror at når Jesus Kristus kom, så hadde han først og fremst endeløse teologiske diskusjoner med skriftlærde og fariseere, prester og andre høytidelige myndighetspersoner som dominerte alle rom?

Nei,- det var ikke slik.

Når Jesus Kristus kom inni byen,- var det folkeliv,- fest,- glede og forventning. Han kommer for å åpne opp rommet for alle. Det rom i livet som er ditt, og som ikke skal overskygges og inntas av andre. Han gir rom til den som i livet er blitt tilskuer i livet, som bare ser på at andre lever, som har satt livet sitt på vent. Derfor er det fest når Jesus inntar byen. Tenk på inntoget i Jerusalem på Palmesøndag. Da var barna og alle slags folk der med palmegreiner! De ropte hosianna. Hilste ham velkommen. Slik var det jo i hver liten by. På hvert et sted han kom. All angst og frykt er borte. For kjærligheten driver frykten bort. For han er jo her. Han vil drive vekk de angstregimene mennesker må leve under. Han utfordrer dem.

Når Jesus Kristus kom, fornemmet de at det var Skaperen som kom dem i møte. Alle ble så skapende,- de fikk mot og stimulans til å hente fram sine beste evner. De ble levende. Jeg tror Jesus Kristus er den eneste som har et ansikt du våger å møte med hele deg, uten å gå i

stykker. Du er hos ham med alt du eier og har, - med alt du har gjort og alt du er, - uten å måtte skjule noe i deg.

Han møter deg med nåde. Alt er gratis hos ham. Ikke noe krav. Han legger ikke igjen forventninger om å få noe igjen. Du får være deg selv.

Når Jesus var der midt imellom dem, kom alle fram fra sine gjemmer. En trengte ikke å gjemme seg lenger, eller holde noe skjult. Det erfarte Sakkeus, - kvinnen ved Sykars brønn, - Peter da han igjen møtte den oppstandne Jesus Kristus på stranden tidlig om morgenen.

Gud har sendt med oss «en hellighet» som beskyttelse i livet. Vi merker det når vi gjør et menneske vakkert gjennom vårt møte, - eller lite og ynkelig. Det hellige er alltid skjult i det alminnelige. Slik og med Gud. Han kom til oss i Jesus Kristus, helt alminnelig, - men det steg en vilje fram i ham. Han hadde med seg noe helt annerledes inn på jorden. Han ga alt for å ta vare på et medmenneske. Han ga sitt liv for at vi skal leve. Det ligger en uro etter Jesus Kristus, - alltid!

Og den uroen skal være tilstede i dette kirkerommet.

De som kommer hit skal merke at alt her er gratis, - en gave, - slik livet er det. Her skal det være en raus og frodig fortolkning av Guds ord. Her skal en stå og dele ut brød og vin i døra, ja, også ute på torget for at mennesker skal få smake evangeliet. Plutselig står presten og deler ut det aller helligste som finnes på jord. Jesu kropp. Han som ga sitt liv for at vi skulle få livet tilbake. Liv vi har mistet. Vi deler det raust ut til de som haster gjennom byen, - og til de som må ta de små skritt for å kunne leve. Overraskende og uventet – gratis påfyll i livet. Det hellige er gjemt i det alminnelige.

Du verden så oppsiktsvekkende at Gud har skjult seg slik, - nært og alminnelig. Han står i kø, - er sammen med oss alle, - med den fattige, - tiggeren, - flyktningen som desperat søker beskyttelse for seg og sine.

Her i Stjørdal kirke skal det ikke være forventning om å gi noe tilbake for å kunne være her. Her skal være rom nok for alle, - ingen begrensinger.

«For Gud er i byen!»

Gratulerer med kirken i byen som bærer med seg uroen etter Jesus Kristus. Grunnvollen. Hjørnesteinen.

Salme 520 (NoS 13)

T: Holger Lissner 1990

O: Eyvind Skeie 1991

M: Erik Sommer 1990

1. Gå gjennom byens lange,
rette gater,
du sommerlyse Helligånd.
Stryk ømt henover slitte,
grå fasader,
og rør de trette smilebånd,

så troen gror
og håper bor
der dørene blir åpnet for de
andre.

2. Lås porter opp når kveldene
blir sene,
septembermilde kjærlighet.
Ja, syng om Gud for dem som
er alene,
og dem som kjenner bitterhet,
så triste ler
og blinde ser
at livet stadig vekk er verd å
leve
3. Blås ny luft over byens torg
og plasser,
du vinterklare sannhets ånd.
Treng inn i maktens grå
kontorpalasser,
og tenn oss med Guds milde hånd,
så denne by
med lys på ny
kan smykke seg i glede til hans
komme.
4. Kom til oss når vi frykter
andres dommer,
du vårens yre skapermakt.
Forkynn at Jesus Kristus, når
han kommer,
vil gi oss liv, slik han har sagt!
Så går vi ut
i tro til Gud
og lever uten frykt i nådens
sommer.